

Recuperació del patrimoni jueu

crònica

RUn pas important en la consolidació de l'oferta cultural de Girona en relació amb el món jueu s'ha donat en el decurs d'aquesta tardor. D'una banda l'obertura al públic de les quatre primeres sales del Museu Català de Cultura Sefardita, de les dotze previstes inicialment en el projecte. També la presentació de la mostra «Colom i la contribució dels jueus en la descoberta americana», que portà a Girona la Fundació «The Samson Trust» de l'armador israelià Elie Schalit. I la visita del consell directiu de l'entitat «Friends of the Girona Museum and Institute Incorporated» ha significat el reconeixement per part de la poderosa comunitat dels jueus nord-americans de la feina feta entre nosaltres. I

finalment, les aportacions fetes per la Diputació de Girona i els organismes que depenen de la corporació. Tot plegat permet un prudent optimisme vers el futur d'aquesta oferta cultural, espiritual i turística de Girona i les seves comarques.

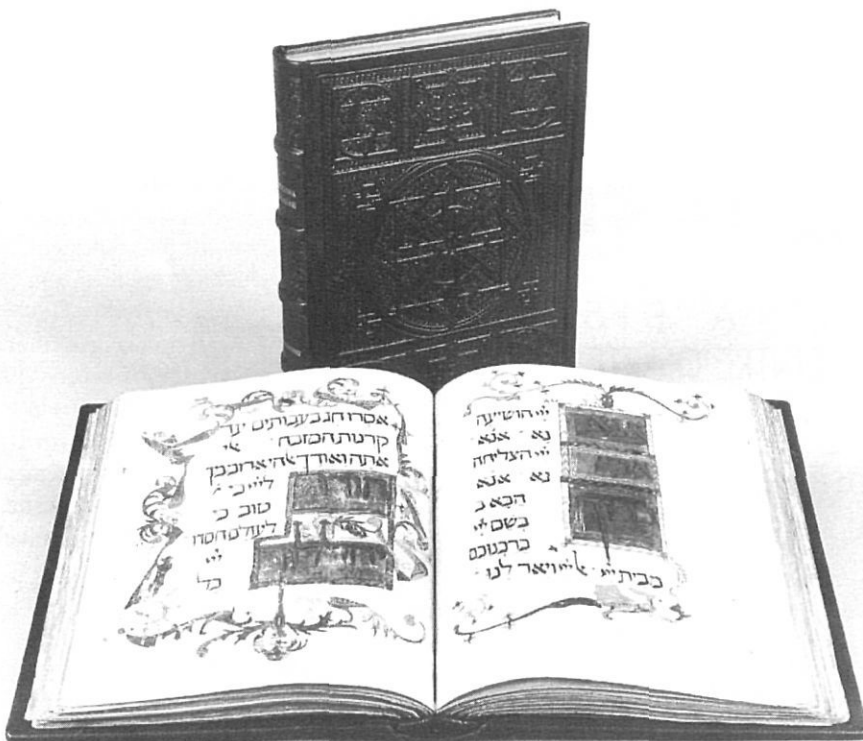
*EL CENTRE
BONASTRUC ÇA PORTA*

El llarg procés de recuperació del conjunt d'edificis que forma el projectat centre Bonastruc ça Porta, a l'entorn del nucli original d'Isaac el Cec, endegat i potenciat per Josep Tarrés, ha culminat una nova etapa després de la feina portada a terme pel Patronat del Call.

Segons dades fetes públiques pel seu president i vice-president, Joaquim Nadal i Josep Arnau, respectivament, ja s'han invertit 75 milions de pessetes en aquest procés (la segona fase n'ha costat 35, amb 30 d'ajut per part de la Societat Quinto Centenario). Les aportacions més importants corresponen a Ajuntament i Diputació de Girona i també un ajut de la Comunitat Europea.

La feina pendent és notable; al voltant dels 170-200 milions de pessetes més. En el moment d'escriure aquestes ratlles no es coneix quina serà l'aportació de la comunitat nord-americana, que podria ser determinant en el futur procés dels treballs pendents i el seu calendari. En les primeres sales obertes es pot veure el conjunt del projecte. El Patronat vol potenciar, en primer lloc, l'Institut Nahmànides, d'estudis teològics jueus, per

La Diputació ha comprat un exemplar de l'edició facsímil del llibre Haggadah de Barcelona.

portar alumnes a Girona. Després es reprendran les obres de les següents fases del museu.

El projecte global, per tant, inclouria el centre d'estudis, Institut Nahmànides, el Museu Català de Cultura Sefardita i les sales d'exposicions obertes, biblioteca i dependències complementàries.

Una d'aquestes primeres exposicions correspondria a la relacionada amb el paper que van tenir els jueus en el procés de descobriment d'Amèrica (bàsicament en el seu finançament) i que ja s'ha presentat a Madrid i Granada. El màxim representant diplomàtic israelià a l'Estat espanyol encapçala les autoritats d'aquell país a l'entorn de la mostra.

Les possibilitats, un conjunt d'aquestes característiques, en raó de la seva singularitat, són evidents en la projecció de les comarques gironines.

LES APORTACIONS DE LA DIPUTACIÓ

Des que es va endegar el procés de recuperació del Call, la Diputació hi ha participat amb un seguit d'accions, com va ser la compra directa d'una part del conjunt d'Isaac el Cec per evitar problemes de propietats privades a l'entorn d'un patrimoni cultural. La vice-presidència del Patronat del Call correspon al titular de la presidència de la Diputació. Josep Arnau, en aquest cas, va participar activament en els contactes establerts a primers d'any a Nova York, amb representants del món jueu nord-americà i en la creació del comitè de directors

L'obra del segle XIII recull les plegàries jueves de la litúrgia de Pasqua.

dels Amics del Museu i l'Institut de Girona. En aquest comitè hi participen personalitats com John Brademas, president de la Universitat de Nova York, Peter Stern, president del Fons Mundial de Monuments Jueus i Lleó Levy, que presideix la Federació Sefardita americana. Per les relacions amb el món acadèmic, el diàleg amb els representants gironins, ambdós també vinculats professionalment amb l'activitat universitària, va ser perfecte.

Les dues darreres accions endegades per la Diputació, en relació amb el Call, han permès la compra d'un exemplar de la limitada edició facsímil del llibre *Haggadah* de Barcelona, un exemplar català del segle XIII que recull les pregàries que fan servir els jueus en la litúrgia de Pasqua. L'edició s'ha fet al Regne Unit (l'original està depositat en el Museu Britànic) i amb tota cura. Fins s'ha cuidat la textura del paper (amb un pH neutre per una millor adaptació a l'original). Colors, mides, tot, en conjunt, és exactament igual a

l'original. Malgrat el cost del llibre, mig milió de pessetes, es va considerar, per part de la diputació, que seria un element valuós en el conjunt del patrimoni del Call.

La segona acció serà la publicació en llengua anglesa del Quadern de la Revista de Girona dedicat als jueus. La Diputació en finançarà, directament, el 30 per cent del cost i la resta per part del Patronat de Turisme Costa Brava-Girona. Es considera que serà un element molt valuós per mostrar l'oferta conjunta de la presència de les comunitats de jueus a les nostres comarques. Serà la primera traducció d'un exemplar de la col·lecció dels Quaderns, com també ha estat una de les obres que ha aconseguit més èxit.

Sembla que, definitivament, s'ha donat una empenta important al procés de recuperació d'una part del nostre patrimoni que és també una part fonamental de la nostra història.

J. VÍCTOR GAY